

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-10-28

Vår referens

Pernilla Fahlstedt

Enhetschef

pernilla.fahlstedt@malmo.se

Bemötande av åtgärdsutredning för Varvsstaden MN-2022-11220

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har av Varvsstaden AB efterfrågat en översyn och framttagande av nya platsspecifika riktvärden och en förnyad riskvärdering. Första steget inför en avhjälpandeåtgärd är att genomföra en riskbedömning av platsen, vilken redovisades för miljönämnden i september 2024. Nästa steg är att ta fram en åtgärdsutredning. Åtgärdsutredningen har granskats och ska nu bemötas.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till bemötande av åtgärdsutredningen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2024-10-28
- Förslag till bemötande av åtgärdsutredning, daterad 2024-10-28
- Åtgärdsutredning Varvsstaden 2024-10-04, inklusive bilagor

Beslutsplanering

28Miljönämndens ordförandeberedning 2024-11-12

Miljönämnden 2024-11-28

Beslutet skickas till

- Varvsstaden AB

- Sweco AB

Ärendet

Bemötande av inlämnad åtgärdsutredning från Varvsstaden AB avseende förorenad mark inom fastigheten Hamnen 21:149 i Malmö stad.

Bakgrund

Avhjälpandeåtgärder inom området Varvsstaden har genomförts etappvis sedan 2016. En riskbedömning med platsspecifika riktvärden för den västra delen av Varvsstaden har tagits fram år 2018. De östra delarna hade tidigare riskbedömts och åtgärdats. Mätbara åtgärds mål som baserades på de framtagna platsspecifika riktvärdena togs fram. För varje etapp har en anmälan om avhjälpandeåtgärd lämnats in och beslut om försiktighetsmått har meddelats av miljöförvaltningen.

Önskemål om översyn av platsspecifika riktvärden

I november 2022 efterfrågade miljöförvaltningen en översyn av riktvärdet för bly. Orsaken var att Naturvårdsverket gjort en översyn av det generella riktvärdet med anledning av att European Food Safety Authoritys (EFSA) reviderat toxikologiska referensvärden för bly (EFSA, 2010). I samband med denna översyn uppdaterade Naturvårdsverket också det beräkningsverktyg som används för beräkning av riktvärden.

En översyn och beräkning av nytt platsspecifikt riktvärde för bly togs fram och efter förnyad förfrågan har även en översyn av samtliga tidigare framtagna platsspecifika riktvärden utförts. Dessa presenterades i PM upprättad av PQ och Relement Miljö Väst AB (Relement) i oktober 2023 (PQ, 2023). Miljöförvaltningen har i ärendet därefter tagit hjälp av SGI via korttidsstödet för att granska den översyn som vidtagits. Miljöförvaltningen har också vänt sig till Länsstyrelsen Skåne för att inhämta deras synpunkter.

Den 1 december 2023 återkom miljöförvaltningen med en skrivelse i vilken SGI:s, Länsstyrelsens samt miljöförvaltningens egna synpunkter sammanställdes. I skrivelsen efterfrågades en revidering av de i oktober 2023 presenterade riktvärdena (Malmö Stad,

2023). Utöver revidering av riktvärden ansåg miljöförvaltningen också att en riskvärdering behöver tas fram.

Framtagande av uppdaterade platsspecifika riktvärden

Varvsstaden AB har genom konsulten Sweco AB under våren 2024 inlett en översyn och framtagande av uppdaterade platsspecifika riktvärden som ska användas som mätbara åtgärds mål.

Processen som alltid inleds med framtagande av övergripande åtgärds mål avslutas med att mätbara åtgärds mål fastställs.

Steg 1 - riskbedömning

Varvsstaden AB har den 5 juni 2024 inkommit med en riskbedömning som granskats och bemötts av miljönämnden den 25 september 2024.

Steg 2 – åtgärdsutredning

Varvsstaden AB har den 4 oktober 2024 inkommit med en åtgärdsutredning som nu granskats.

I åtgärdsutredningen beskrivs olika möjliga åtgärder och metoder samt om de bedöms vara relevanta på platsen eller inte.

Följande åtgärds kategorier har undersökts:

- Ingen åtgärd
- Kontrollprogram, det vill säga ingen egentlig åtgärd utan istället följer man förändringar i förorenings situationen
- Övervakad naturlig självrening, det vill säga ingen egentlig åtgärd utan istället följer man naturliga processer som reducerar förorenings nivåer och risker över tid
- Administrativa skyddsåtgärder, det vill säga restriktioner, exempelvis tillträdes bestämmelser eller odlings förbud
- Tekniska skyddsåtgärder, exempelvis inneslutning
- Ex situ, det vill säga urschaktning och borttransport
- In Situ-behandling, det vill säga behandling direkt i marken med exempelvis mikroorganismer

- On site, det vill säga urschaktning och därefter behandling på plats innan massorna läggs tillbaka

Begränsande för vilka åtgärder som kan användas är i huvudsak tidsaspekten för åtgärdens genomförande samt tillgång till plats, då en del åtgärder kräver stor yta. Den enda åtgärdsmetod som bedömts möjlig att genomföra inom området är urschaktning med externt omhändertagande av massor.

I rapporten finns utifrån möjlig åtgärdsmetod listat en rad förslag på åtgärdsalternativ:

0. Nollalternativet, ingen åtgärd genomförs och det sker heller inte någon byggnation. Området lämnas som det ser ut idag. Nollalternativet används som jämförelse vid den kommande riskvärderingen av alternativen.
1. Endast byggnadstekniska schakter med externt omhändertagande av massor.
2. Schakt med externt omhändertagande av massor. Åtgärds mål: Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning (KM).
3. Schakt med externt omhändertagande av massor. Åtgärds mål: Nya platsspecifika riktvärden med alternativet inget skydd av markmiljö.
4. Schakt med externt omhändertagande av massor. Åtgärds mål: Nya platsspecifika riktvärden med alternativet skydd av markmiljö enligt Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM).
5. Schakt med externt omhändertagande av massor. Åtgärds mål: Enligt tidigare framtagna åtgärds mål och platsspecifika riktvärden.

De olika åtgärdsalternativen har jämförts med de övergripande åtgärds målen och en bedömning om de uppfylls efter åtgärd. Av utvärderingen av åtgärdsalternativen framgår att endast åtgärdsalternativ 2, 3 och 4 säkert uppfyller de övergripande åtgärds målen avseende miljö- och hälsorisker.

Steg 3

Nästa steg efter åtgärdsutredningen är att göra en riskvärdering. Denna används för att värdera och jämföra de olika åtgärdsalternativen. Syftet är att reda ut vilka åtgärder som kan bli aktuella utifrån den riskreduktion som behöver ske på platsen.

Här görs en avvägning mellan de olika åtgärdsalternativens miljömässiga, tekniska, ekonomiska, juridiska och sociokulturella konsekvenser. Först därefter vet vi vilken eller vilka åtgärder som kan vara aktuella att genomföra på området.

Anmälan om avhjälpandeåtgärd sker därefter utifrån det eller de val som verksamhetsutövaren väljer att gå vidare med.

Miljöförvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen har granskat den inkomna åtgärdsutredningen. Utredningen är gedigen och innehållet är relevant. Miljöförvaltningen delar i allt väsentligt slutsatserna i åtgärdsutredningen.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Gunnar Blomé
Avdelningschef
Avdelningen för Miljö- och hälsoskydd